

Η μετάφραση του άγνωστου κειμένου των αρχαίων

Το άγνωστο κείμενο στα Αρχαία Ελληνικά Προσανατολισμού αποτελεί «πονοκέφαλο» για πολλούς μαθητές, ωστόσο η καλή γνώση των γραμματικό-συντακτικών κανόνων και η τήρηση ορισμένων βασικών βημάτων που πρέπει να ακολουθούνται κατά τη μετάφραση μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να προσεγγίσουν όσο το δυνατό περισσότερο το νόημα του κειμένου.

1. Αρχικά, καλό θα ήταν να λάβουμε υπόψη μας τον **συγγραφέα του κειμένου**, δηλαδή να γνωρίζουμε αν είναι ιστορικός, ρήτορας, φιλόσοφος κ.ά., καθώς έτσι αποκτούμε μια γενική ιδέα για το περιεχόμενό του. Για παράδειγμα, αν το κείμενο είναι του ιστορικού Ξενοφώντα, τότε μας προϋποθέτει πως θα υπάρχει εξιστόρηση γεγονότων που συνδέονται κυρίως χρονικά και αιτιολογικά μεταξύ τους.
2. Ξεκινάμε με μια **προσεκτική ανάγνωση** όλου του κειμένου, για να καταλάβουμε έστω και κατά προσέγγιση το νόημά του.
3. Συνεχίζουμε με μια δεύτερη ανάγνωση του κειμένου, ακόμα πιο προσεκτική, προσπαθώντας να το χωρίσουμε νοερά σε νοηματικές ενότητες. Σε αυτό θα μας βοηθήσουν οι περίοδοι του κειμένου, στην περίπτωση που είναι μικρές. Αν είναι μεγάλες, πρέπει να τις χωρίσουμε σε μικρότερες νοηματικές ενότητες, για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε ευκολότερα το νόημά τους.
4. Έπειτα, συνεχίζουμε βρίσκοντας τα **ρήματα** του κειμένου και χωρίζοντάς το πολύ προσεκτικά σε **πρότασεις**.
5. Στη συνέχεια, και εφόσον πρόκειται για εξετάσεις στο Άγνωστο, ξεκινάμε με την άσκηση που μας ζητάει να βρούμε τον **συντακτικό ρόλο ορισμένων λέξεων** μέσα στο κείμενο (συνήθως 5-6 λέξεις). Με αυτόν τον τρόπο όχι μόνο απαντάμε στην άσκηση που αφορά τη σύνταξη λέξεων του κειμένου, αλλά μπορούμε και να μεταφράσουμε καλύτερα το κείμενο, μια και η σωστή σύνταξη αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη σωστή μετάφραση του κειμένου. Τον συντακτικό ρόλο των λέξεων τον βρίσκουμε, κάνοντας πλήρη σύνταξη στην πρόταση στην οποία βρίσκονται, για να σιγουρευτούμε πως έχουμε βρει τη σωστή απάντηση.
6. Αφού τελειώσουμε και με αυτό το βήμα, **περνάμε στη μετάφραση του κειμένου**. Σημεία που πρέπει να προσέχουμε στη μετάφραση:

- ✓ Καλό είναι να ξεκινάμε τη μετάφραση από τους **βασικούς όρους** και έπειτα να μεταφράζουμε τους δευτερεύοντες. Αυτό θα το κάνουμε για τη κάθε πρόταση ξεχωριστά. Μόλις το κάνουμε, με βάση τη λογική μας και τη σύνταξη των νέων ελληνικών, τα βάζουμε σε σειρά, ώστε να βγαίνει νόημα (άλλοτε βγαίνει νόημα, διατηρώντας τη σειρά των λέξεων του κειμένου, ενώ άλλοτε πρέπει να γίνουν κάποιες μετατροπές στη σειρά).
- ✓ Όπου χρειάζεται να **αλλάξουμε τη σειρά των λέξεων**, για να βγαίνει νόημα στα νέα ελληνικά, το κάνουμε.
- ✓ Όποιο σημείο του κειμένου δυσκολευόμαστε να μεταφράσουμε, το κάνουμε **αναλυτική σύνταξη**, για να μπορέσουμε μέσα από αυτήν να το μεταφράσουμε πιο εύκολα.
- ✓ Όταν δυσκολευόμαστε με τη μετάφραση ορισμένων λέξεων, λαμβάνουμε υπόψη τα **συμφραζόμενα του κειμένου** (το νόημα των προτάσεων που προηγήθηκαν), για να έχουμε πιθανότητα να πλησιάσουμε το νόημα και να τις μεταφράσουμε σωστά.

φιλολογικό διδασκαλείο

Αυτό που πρέπει να έχουμε υπόψη είναι ότι **καλή μετάφραση** θεωρείται αυτή που είναι τόσο πιστή, ώστε να μην αλλοιώνει το νόημα του πρωτότυπου κειμένου και τόσο ελεύθερη, ώστε να δίνει νόημα στη μετάφραση στα νέα ελληνικά.

Εθν. Αντίστασης 2 Σκύδρα Τ: **2381083151**

filologiko.didaskaleio@gmail.com Κυριακή Θεοδοσιάδου
Φιλολόγος, Υπ. Διδάκτωρ Παιδαγωγικής ΠΔΜ